

Vážení a milí čtenáři!

Byl jsem požádán, abych připravil úvodník pro březnové číslo našeho Poutníka. Pro zdravotní potíže jsem to nestihl a jsem rád, že mohu tak učinit nyní, kdy již máme za sebou valnou hromadu. To mi umožňuje, abych pogrataloval svému nástupci ve funkci předsedy obce unitářů v Brně bratru PhDr. Borisi Merhautovi, kterého jsme si na valné hromadě zvolili a popřál mu hodně zdraví, vytrvalosti a úspěchů ve vedení MSS.

Zároveň bych rád poděkoval všem funkcionářům správního sboru, kteří společně se mnou řídili činnost OUB v letech 2001 až 2003 a zejména v době mého onemocnění mě plně zastupovali. Tato zkušenost mne také vedla k tomu, že jsem opakovaně navrhoval změnu v naší ústavě, a to v tom bodu, který dosud určuje funkční dobu předsedy místní obce na dva roky. Mám za to, a jsem o tom zcela přesvědčen, že by bylo vhodnější, aby se v obcích konaly volby správního sboru každým rokem, jak to bývalo v minulosti, s tím, že osvědčení funkcionáři mohou být voleni znovu.

Za rok to bude šedesát let, co jsem byl ustanoven duchovním pro Brno a pro další místa na Moravě, kde byly místní skupiny unitářů jak v Olomouci, tak v Ostravě. Členem NSČU jsem od roku 1924.

Později, když jsem obdržel stipendium v Oxfordu a v Chicagu, tak mne ve funkci duchovního zastupoval bratr dr. Karel Sekot a dlouholetou osvědčenou předsedkyní zde byla sestra Magda Doležalová, která se dožila téměř 98 let. Mohl bych vzpomínat na mnoho dalších členů, kteří tuto obec budovali. Mnozí již nejsou mezi námi, ale především bych rád poděkoval těm, co v posledních desetiletích spolupracovali s bratrem dr. Houserem, který byl dlouholetým předsedou a se sestrou rev. J. Plotěnou, která po mě nastoupila jako duchovní naší obce. Chtěl bych zdůraznit, že i když jsem byl předsedou, cítil jsem se spíše jako duchovní. Dovolte mi proto, abych připomněl několik základních myšlenek českého unitářství: Mějme více úcty k velikánům minulosti, více pozitivního myšlení v přítomnosti a více víry v poslání člověka v budoucnosti.

Unitáři nemají žádná dogmata, ale zdůrazňují určité zásady – na ty bychom neměli zapomínat, ale naopak pěstovat:

Zásadu pravdy a lásky, zásadu svobody svědomí a přesvědčení, zásadu snášenlivosti, zásadu odpouštění a soucítění, zásadu služby bližnímu. A také co nechceme, aby druzí nám činili, nečiňme ani my jim! Prokazujme tak neustále, že jsme unitáři a že úsilí Čapkovo, Hašplovo a dalších našich učitelů nebylo marné.

Bude se nám všem žít lépe, radostněji a šťastněji. Pokud budu moci, budu i nadále spolupracovat.

Váš bratr Miloš Mikota

reverend NSČU

UNITÁŘSTVÍ V DÁNSKU

Do Dánska přišlo unitářství z Norska. Přinesl je tam v devatenáctém století Kristofer Janson, unitářský duchovní, který vystudoval unitářskou teologii v USA. O unitářství se především zajímal Eduard Grieg i jeho manželka Nina. Další Dánové pak byli ovlivněni svými příbuznými usazenými v Anglii. První unitářská bohoslužba v Dánsku se uskutečnila v únoru roku 1900.

Po smrti svého manžela se Nina vrátila do Kodaně, kde ještě řadu let působila jako zpěvačka a koncertní pianistka. Většinu svého jmění věnovala pak na zakoupení varhan pro unitářský kostel, který byl dobudován v roce 1927.

Zatímco unitářství v Norsku se neudrželo převážně v důsledku rychlého vzrůstu humanismu, v Dánsku navzdory státní luteránské církvi se udrželo. V jedné době byly v Dánsku tři unitářské sbory. Dnes zůstal činný pouze jeden, který eviduje unitáře z celé země.

První unitářský duchovní v Dánsku Uffe Birkedal (1851 – 1931) byl liberálním teologem a tradičním křesťanským unitářem. Význačným a charismatickým vůdcem unitářů se stal duchovní Thorvald Kierkegaard (1918 – 1965). Stal se křesťanským unitářem ještě v době svého studia, ale později se přátelil s představiteli tzv. „spiritualistů“, od kterých převzal jistotu převtělování, tedy v reinkarnaci. Byl blízkým přítelem Mary Westenholzové, která byla první předsedkyní unitářského sboru v Dánsku. Po jeho smrti nastala krátká doba střídajících se duchovních, kteří byli spíše liberálními luterány než unitáři. To vedlo unitářský sbor nakonec k rozhodnutí stát se unitářským společenstvím bez duchovního. Místo duchovního vedli sbor volení laičtí vedoucí, čili prezidenti. Od roku 1971 je prezidentem dánských unitářů Preben Bovin.

Po tom, co kodaňský unitářský sbor byl tři čtvrtě století liberálním křesťanským sborem, stal se laickým společenstvím, ve kterém se střídaly různé alternativní ideologie.

V současné době se mnozí jeho členové hlásí k liberálnímu křesťanství, zatímco jiní vyznávají náboženský (zdůrazňují náboženský) humanismus, agnosticismus, pantheismus aj. Jako jediný unitářský sbor v zemi podporuje různé odstíny unitářské teologie. Tento trend se zdá směřovat k širším perspektivám, ze kterých původní křesťanský směr stále více uniká. Zdůrazňuje se hodnota osobního růstu, jakož i osobní a globální zodpovědnost. Členové jsou povzbuzováni k tomu, aby se více učili vzájemnými styky s hostujícími kazateli, společnými debatami a kroužky. Jsou přesvědčeni, že jejich bývalý

duchovní Thorvald Kierkegaard by s tím souhlasil a jistě by podporoval i vlivy východních náboženství, která propagují reinkarnaci v celém Dánsku. Hledání pravdy a smyslu života by nemělo být nikdy omezováno. Proto se v dánské unitářské literatuře zdůrazňuje, že „chce napomáhat individuálním věřícím rozšiřovat jejich osobní touhu po pravdě. A to liberálním náboženským vývojem.“ Dánští unitáři věří, že liberální, zodpovědný a svobodně věřící postoj možno rozvíjet v atmosféře otevřenosti a tolerance, a to v osobních setkáních a dialozích s jinými liberálními a svobodně věřícími.

Za tím účelem organizují nejen duchovní shromáždění, ale i pracovní a diskusní skupiny. Podporují i mezináboženský dialog a různé druhy humanitárních společenských aktivit.

Dánská unitářská asociace je plnoprávným členem Britského Generálního Shromáždění Unitářů a Svobodných Křesťanů. Byla mezi těmi prvními sbory, které se zasloužily o zřízení ICUU (Mezinárodního svazu unitářů a univerzalistů) a členem IARF (Mezinárodní asociace pro náboženskou svobodu) byla od roku 1900. Bližší informace můžete získat na internetu na adrese www.unitarisme.dk.

Z anglického textu přeložil M. Mikota.

Hazel Hendersonová:

ZA HORIZONTEM GLOBALIZACE

UTVÁŘENÍ UDRŽITELNÉ GLOBÁLNÍ EKONOMIKY.

PŘELOŽIL JAN KROUPA. PRAHA, DHARMAGAIA 2001. 135 STRAN. 99,- KČ.

Ekonomickou globalizací se nazývá vstup, rozvíjení a fungování nové informační sítě v kyber-prostoru, kde probíhají toky závratných 4 triliónů dolarů ročně. Je to nástroj, který umožňuje 40 000 nadnárodním společnostem s 25 000 filiálkami rozsetými po zeměkouli ke svému prospěchu kontrolovat 2/3 světového obchodu. Aby se tak dalo za kouřovou clonou, k tomu tzv. tlustí kocouři se závratnými příjmy potřebují poslušnou falangu drábů – konvenčních ekonomů, kteří provádějí své kejkle ke klamání veřejnosti pomocí zastaralého ukazatele HDP. Ten byl vynalezen za druhé světové války, kdy vše bylo zaměřeno na výrobu kulek, bomb, tanků a letadel. V časech totální války nemuseli ekonomové brát ohled na takové lapálie jako zdraví dětí, vzdělání občanů, budování infrastruktury, sociální sítě či ohled na životní prostředí.

Globalizace: dilema současnosti.

Proces globalizace má dva hnací motory: komunikační techniku, zkracující přesuny miliónů dolarů na setiny vteřiny, a patnáct let deregulace, privatizace, liberalizace kapitálových toků a rakovinný nárůst světového obchodu. Po rozpadu sovětského impéria tato vlna vyústila v tzv. Washingtonský konsensus, nadvládu americké ekonomické soustavy, kterou jen nakrátko otřese skandální pád gigantu Enron. K jeho podpoře přispívají ekonomické fakulty na obou březích Atlantiku. Vyškolených služebníků trhu jsou tisíce, avšak stále častěji se ozývají ojedinělé hlasy volající po radikální reformě.

Patrně nejvýstižněji to charakterizuje španělský sociolog Manuel Castels v třísvazkovém díle „Věk informací: ekonomie, společnost a kultura“ (1998), kde přesvědčivě ukazuje že nový obraz světa se formuje z interakce tří nezávislých procesů: revoluce v informatice, ekonomické krize jak kapitalismu, tak státem řízeného hospodářství, a konečně fenomenální nárůst neziskového sektoru NGO, sociálních, kulturních a ekologických hnutí, která se hlasitě a artikulovaně domáhají podílu na rozhodovacích procesech. Vzájemná interakce těchto tří činitelů vytváří tzv. společnost sítí – novou informační/globální ekonomiku a novou kyber-kulturu.

Washingtonský konsensus je uplatňován i v postkomunistických zemích, kde z něj tyjí mocné zájmové skupiny. I tam v příkrém rozporu se skutečnými potřebami sektor finančních služeb se zdevateronásobil na úkor investic do lidských zdrojů, do vzdělání, sociální infrastruktury a do úspor přírodních zdrojů. Finanční a podnikatelské kruhy získaly během deseti let obrovskou moc nad státními úředníky i volenými zástupci samospráv. Platné zákony jsou obcházeny a byznysu je dovoleno neplnit své povinnosti k veřejnosti v místech podnikání.

Big byznys sabotuje mezinárodní úmluvy o omezování znečišťování všech složek životního prostředí, smlouvy o právech zaměstnanců i o normách lidských práv. Jeho frontální útok, návrh Mnohostranné dohody o investicích (MAI) byl zastaven jen díky mobilizaci 560 občanských sdružení a NGO ze 68 zemí. Stejně úsilí byznys vyvinul za přesměrování dalšího kola vyjednávání v rámci Světové obchodní organizace (WTO), jejíž hlavní stan v New Yorku 11. září 2001 zničili islámští teroristé.

Od tržní ekonomiky k systémovému myšlení.

Proti drtivé většině konvenčních ekonomů ve službách Big byznysu se od 50. let zformovala hrstka rebelů jako Kapp, Boulding, Mishan, Ward s Hendersonovou. Ti navrhovali, aby jak účetnictví OSN, tak státní účty všech členských zemí zahrnovaly nehonoranou práci, nezbytnou k provozování tradičního způsobu života v rodinách i komunitách. Přitom tato neplacená práce v zemích OECD představuje polovinu veškeré výroby a služeb a v rozvojových zemích odhady činí 60 až 65%. Přicházeli s návrhy, jak výstižněji měřit kvalitu života. Z alternativ k HDP jako Index fyzické kvality života (PQLI) se nejlépe ujal ISEW, index udržitelné hospodářské prosperity Dalyho a Cobba. Rebelové prosazovali, aby makroekonomie brala v úvahu hodnotu veřejných statků a služeb, které zvyšují kvalitu života jako bezpečnostní služby policie, hasičů, veřejných zdravotníků i

agentur k ochraně životního prostředí a potravin, bez nichž by dnes žádná státní či městská správa nemohla fungovat.

New Economics Foundation (NEF).

Donedávna se rebelové scházeli jen ad hoc, příležitostně. Avšak r. 1996 po vzoru podnikatelských think-tanků ustavili Nadaci nové ekonomiky, která nevzývá neviditelnou ruku trhu, nýbrž bere ohled na lidi i na životní prostředí. V 7. roce trvání NEF dokázala, že je tou nejvýznamnější pokladnicí tvůrčích a originálních nápadů. NEF integruje výzkum, politiku, vzdělávání a ekologii s praktickou činností. Zasadila se o rozpracování lokálních i obecných ukazatelů trvale udržitelného rozvoje, byla hlavním iniciátorem Milostivého léta (Jubilee 2000), která prosadila návrhy na oddlužení nejchudších členských zemí OSN. V správní radě NEF zasedá plejáda „zelených“ ekonomů, politologů a futurologů, kteří pověřili Hendersonovou, aby sestavila dlouhodobý program NEF s podtitulem: Přetváření globální ekonomiky. Český překlad byl autorce slavnostně předán na Elektronické konferenci ekologických iniciativ Prahy, Brna a Olomouce v rámci Pátého Fora 2000 na Pražském hradě.

Přichází jako na zavalanou, protože každému občanovi dává možnost porovnat tento program, který je aplikován např. v Kanadě či Kostarice, s programem a sliby našich politických stran, ucházejících se o naši přízeň.

Dovídáme se nejen jak důležitý je multi disciplinární přístup, ale i o veledůležitosti zpětné vazby, kterou naši politici hrubě zanedbávají. Přetváření globální ekonomiky vyžaduje více průhlednosti, rovnosti a demokracie – zapojování do procesu více občanů, odborářů, zaměstnanců, marginalizovaných skupin chudých a menšin. Nenahraditelnou roli mají ekologické iniciativy, protože se opírají o širokou základnu odborníků nejrůznějších oborů a profesí. (V ČR v tomto směru vede STUŽ.) Když dávají hlavy dohromady k formulaci svých Stanovisek, bývají objektivnější a kvalifikovanější než expertízy hmotně zainteresovaných vládních, náhodně zvolených expertů. Jsou kompetentnější než politici se svými houfy expertů zformovat úkoly na všech sedmi úrovních globalizace, kdy normy chování se odvozují od ekologické etiky (eko-etiky).

1. úroveň: globální řídicí mechanismy.

Fakt, že planeta Země je nebezpečně přelidněná mj. potvrzuje i jednotná metoda tzv. analýzy ekologické stopy, kterou objevili v Kanadě M. Wackernagel a W. Rees. Přemnožení lidstva má tak ničivý dopad na globální ekosystém Země, že nápravu nutno hledat v OSN. AGENDA 21, která byla přijatá na summitu v Riu r 1992, je věrohodným akčním plánem, ale její plnění se bohužel opoždjuje. Nástroji OSN měly být původně Světová banka, Mezinárodní měnový fond a GATT – Všeobecná dohoda o obchodu a clech. Všechny tyto instituce se vymkly kontrole OSN. GATT, původně orgán OSN, se transformoval do dnešní zcela nezávislé WTO – Světové obchodní organizace, bezostyšně hájící a rozšiřující zájmy Big byznysu. Například UNEP je pod palbou WTO díky úspěšnému ekologickému monitoringu. Podobně orgán OSN Světová zdravotnická

organizace (WHO) bojuje s farmaceutickým průmyslem a výrobcí nákladné lékařské techniky o koncepci všeobecné zdravotní péče.

2. úroveň: mezinárodní systém.

Klasický liberalismus slepě spoléhá na autokorekci cen trhem. Ale ve skutečnosti podporuje deformaci cen, především přírodních zdrojů a energie. Do cen nutno započítávat ekologické a sociální náklady. Elektronické přelévání kapitálu nutno zdanit aspoň jednou tisícinou procenta, jak navrhuje profesor ekonomie Tobin (1974) a L. Summers (1989) z MIT. Tobinova daň by vynesla ročně 100 – 200 miliard dolarů do pokladny OSN.

3. úroveň: národní/státní systém.

Agenda 21 dobře, ale nerovnoměrně funguje na úrovni měst a obcí. Další summity byly o potravinách a výživě, bydlení, rozvoji měst, chudobě, nezaměstnanosti, marginalizovaných menšinách a lidských právech. Tobinova daň by obohatila státní pokladny úhrnem o 3 miliardy dolarů ročně.

4. úroveň: nátlak na přímou odpovědnost firem.

Radikálních reforem je třeba v právních a daňových soustavách, ale i v stanovách firem. Ty nadále nemohou být odpovědné jen akcionářům, nýbrž i občanům regionů, kde působí. Slibně se rozvíjí švédský model Přírodní krok a dánský model průmyslové ekologie, napodobující tak úsporné přírodní soustavy.

5. úroveň: oblastní a lokální systémy.

Desítky měst jako Brémy, Hamburg a Weinheim v Německu, Curitiba v Brazílii (či Svitavy a Kladno v ČR) se staly modely novátorského přetváření měst k udržitelnosti. Dánská a nizozemská města zdarma či za režii půjčují jízdní kola. Zavádí se separování a recyklace odpadu, alternativní zdroje energie, zpracování fekálií na hnojivo. Šíří se LETS – lokální soustavy výměny služeb a zboží (v ČR např. Agentura Gaia v Praze).

6. úroveň: občanská společnost.

Pro udržitelný rozvoj jsou nepostradatelné NGO – třetí sektor občanských iniciativ. Jsou vybaveny specifickou odborností a nejsou závislé ani na vládách, ani na trzích či firmách (kromě pseudo-NGO typu Jihočeských tatků, nástroje ČEZ). Vážnou překážkou jsou mediální imperia magnátů typu Berlusconiho či Železného, jejichž televizní kanály žijí m. j. z reklamy zdraví poškozujících produktů jako cigaret a alkoholu, podporující plýtvavý a prestižní konzum. Ohniskem NGO musí být nejen veřejné protesty, ale především navrhování alternativních politik, skromnějšího životního stylu, nabízení kritiky konzumní kultury a nových vizí a scénářů možné budoucnosti.

Hendersonová, žačka britského „zeleného“ ekonoma německého původu Fritze Schumachera, není graduovaná ekonomka. Prostudovala si však obor tak důkladně, že kdykoliv dochází ke střetu, potírá konvenční ekonomy jejich zbraněmi jako husité křížáky u Domažlic. Poradila prezidentu Clintonovi, jak zlikvidovat astronomický schodek rozpočtu

po Reganovi započítáním mezi aktiva federálně financované stavby přehrad, mostů, národních prků, atd. Má otevřené dveře do podnikatelských kruhů, které pochopily, že na ekologizaci národního hospodářství mohou vydělat. Její podnětné komentáře distribuuje římský Interpress Servis do 400 periodik v 27 jazycích kromě USA, kde tisk je v rukou odpůrců jejího způsobu myšlení. Z jejích pěti knih největší ohlas měly Politika solárního věku (1981) a Budování světa, kde nikdo neprohrává (1996). Je členkou exekutivy Worldwatch Institutu a zasedá v mnoha poradních sborech. Nejvyššího uznání se jí dostalo už r 1996, kdy získala Cenu globálního občana. O její pozvání do Prahy na Forum 2000, kde se uplatnila ve správní radě, byla svedena s obhájci status quo lita bitva. Při neúčasti 14 dalajlámů na 5. Foru byla nám tak milá Hazel nejvýznamnější osobností tohoto setkání.

PhDr. Boris Merhaut

Daniel Novotný:

ATEISTA

AŤ NEBE ŽHNE ČI LÁTEŘÍ

JEDNA VĚC JE JISTÁ

BŮH, CO V SEBE NEVĚŘÍ

TO JE ATEISTA

Miloš Mikota:

MŮJ ŽIVOT

Narodil jsem se 5. 4. 1919 v Praze 10 – Karlíně. Pokřtěn jsem byl v tamním římskokatolickém kostele, protože má rodina v té době, jako většina ostatních, byla v římskokatolické církvi.

Rodiče však záhy z této církve vystoupili a zaměřili se na některou protestantskou církev, která by lépe odpovídala duchu nově vzniklé Československé republiky. Byla tu nová církev Československá, kterou založil dr. Karel Farský. Ale osud tomu chtěl, že

v témže domě, kde jsme v Karlíně bydleli, bydlel také spolupracovník bratra dr. Norberta Čapka bratr Václav Žižka, který se později stal unitářským duchovním v Plzni. A ten naši rodinu přivedl do Společnosti svobodného bratrství, které založil bratr Čapek jako předvoj českého unitářství. Dr. Čapek zřídil na pražském Žofíně Nedělní školu rozdělenou podle amerického způsobu na kroužky pro děti dle jejich věku.

Absolvoval jsem jedenáct takových kroužků od svých 4 let a v patnácti letech jsem již vypomáhal jako pomocník ve vedení některých nižších kroužků. Stojí za zmínku, že v NŠ SSB bylo více jak 100 dětí a dospělých bylo také hodně, o čemž svědčí dobové fotografie, na kterých nechybějí moji rodiče. Čapkovy proslovy i jeho spolupracovníků se konaly v různých pražských sálech, na Slovanském ostrově, na Žofíně, v Hajnovce, ale i v Mikulášském kostele na Staroměstském náměstí. To, že bratr dr. Čapek a jeho spolupracovníci získali dům v Karlově ulici a k tomu ještě dva další v Anenské na zbourání, to byla velká výhra, neboť je to ve středu města. S finanční pomocí anglických a amerických unitářů, ale také ze sbírek od členů SSB byl vybudován moderní komplex propojující ulici Karlovu s Anenskou.

Od roku 1932 se stal sídlem NSČU a dnes po 70 letech potřebuje značné náklady na opravy rozvodů vody, elektřiny i kanalizace. Z běžného nájmu obyvatel domu by se to neuhradilo, proto je velký sál stále pronajímán divadlu a malý sál se pronajímá občas. Kanceláře ústředí NSČU i místnosti, které využívá pražská obec jsou v paláci na Karlově ulici. Jeho ztráta, která nám už několikrát hrozila, by byla velkou katastrofou pro celou společnost.

Můj život byl spojen s tímto domem po mnoho let. Zpočátku sám žákem NŠ a později učitelem, potom jako vedoucí Unitářské mládeže po řadu let od roku 1943 a konečně i jako asistent bratra dr. Hašpla, když byl bratr dr. N. F. Čapek zatčen gestapem a odvezen do Dachau, kde byl umučen. To je velmi smutná část historie naší náboženské společnosti, kterou jsme přežili jen díky dobré spolupráci a uvědomělého cítění všech členů. Dr. Hašpl převzal po bratru Čapkovi vedení unitářského semináře, kde se vychovávali další spolupracovníci pro vedení mládeže, Nedělní školy, vyučování náboženství a pro funkci duchovní. Tak jsem se vzdal kariéry u firmy Industra a. s., kde jsem pracoval po maturitě tři roky a stal jsem se v roce 1942 zaměstnancem NSČU jako pomocný duchovní a učitel náboženství. Vyučoval jsem náboženství (unitářské) na školách v Praze a v Plzni. Univerzity tehdy byly zavřeny až v roce 1945 jsem se mohl přihlásit na filozofickou fakultu. Byli jsme šťastní, že je konec války, ale radost nám kalilo potvrzení zprávy o smrti bratra Čapka v koncentráku.

Jelikož mne bratr Hašpl ordinoval na duchovního a poslal do Brna, přešel jsem z univerzity Karlovy na Masarykovu, kde jsem pokračoval ve studiu, a to s přerušením na dva roky, kdy jsem dostal stipendium na unitářskou Meadville Theological School v Chicagu a na Manchester Unitarian College v Oxfordu. Tak se stalo, že jsem se z demokratické ciziny vrátil do komunistické ČSR v létě roku 1948 a niž bych si to plně uvědomil, stal jsem se podezřelým ze špionáže a byl jsem sledován. Také jsem krátkou dobu pracoval jako tajemník dr. Johna Lathropa, ředitele Unitářské pomocné služby (Unitarian Service Committee) v ČSR. Nebezpečí pro mne vzrostlo, když generální ředitel

USC Noel Field, sídlící v Ženevě, byl při své návštěvě Prahy v roce 1949 zatčen NKVD a odvezen do vězení v Budapešti. V té době jsem působil v Brně, byl jsem již ženatý a měli jsme dceru Zoju.

Členem brněnské obce a jedním z přednášejících na našich duchovních shromážděních byl tehdy i dr. Bohumil Ečer, blízký spolupracovník dr. Eduarda Beneše a člen Mezinárodního soudu, který soudil válečné zločince. Zjistili jsme, že na naše shromáždění docházejí tajní policisté.

Když dr. Ečer zemřel, konal se v brněnském krematoriu obřad a řada účastníků pohřbu byla brzy poté zatčena. Mezi zatčenými jsem byl i já. Měl jsem vysvětlit svou „špiónskou“ činnost s Noelem Fieldem a dalšími Američany. Sice jsem se k ničemu nedoznal, ale přesto jsem byl odsouzen na 4 a ½ roku. Ve vězení jsem byl ještě poté, co údajní američtí špióni Noel Field, jeho žena a jeho bratr Herrmann Field byli z budapešťského vězení propuštěni. Musel jsem zažádat o revizi procesu. Nebylo mi sice zcela vyhověno, ale byl jsem částečně rehabilitován a po propuštění jsem mohl zastávat pouze podřadnou práci. Tu jsem dostal v 1. brněnské strojírně, kde jsem začínal jako pomocný dělník. Můj první plat nepřesahoval 800 korun měsíčně. Všude se však najdou dobří lidé a dílovedoucí mi umožnil účast na různých kurzech a školeních, takže jsem to dotáhl na plánovače a v době „pražského jara“ jsem odešel do cementárny v Mokré, kde jsem na základě svých vysvědčení ze školení zastával místo referenta pro vynálezy a zlepšovací návrhy. Pokud byl ředitelem cementárny ne-komunista, mohl jsem vyučovat zájemce z řad zaměstnanců cementárny v několika kroužcích angličtinu. Tím jsem si vylepšoval svůj nevelký plat. Netrvalo to dlouho, bezpartijní ředitel musel odejít a na jeho místo byl jmenován soudruh, který se právě vrátil z Mongolska a hodiny angličtiny okamžitě zakázal. Situace se změnila až po několika letech, kdy spřátelené arabské země jako Egypt, Irák a Írán požadovaly odborníky cementáře na výpomoc a ti museli ovládat angličtinu. Týž „soudruh ředitel“ si mne zavolal a přímo nařídil obnovit kurzy angličtiny, ale jen pro vybrané pracovníky, kteří pojedou vypomáhat do už zmíněných zemí. Díky tomu vzrostl můj plat na 1950 korun, ale peníze nebyly nikdy pro mne těmi nejvyššími hodnotami. K tomu nejdůležitějšímu počítám porozumění, toleranci, spolupráci i lásku k těm, kteří s námi žijí v rodině i ve společenství. Unitářství mi dalo hodně. Dalo mi základ již v Nedělní škole NSČU. Hodně mi dalo vzdělání na vysokých školách v USA a v Anglii.

Vzpomínám také na to, že v cementárně jsem se seznámil s bratrem Josefem Heppem a přivedl jej do Unitárie. Dnes působí ve funkci tajemníka OUB a také redaktora našeho časopisu Poutník.

Často jsem se účastnil sám nebo s bratrem dr. Kafkou, který byl po bratru Hašplovi hlavním duchovním v Praze, teologických seminářů v západních zemích, ale i v Maďarsku a v Rumunsku, kde všude mají unitáři vysoká učení. V Manchester College Oxford jsem se například zúčastnil konference na téma „Veritas – Libertas – Pietas“ (pravdivost, svoboda, zbožnost).

Zajímavou a poučnou byla přednáška profesora dr. E. K. Webba na téma „A největší z nich je svoboda“. To bylo pro mne úplné zjevení, protože v té době jsme svobodu doma neměli. Později jsem však přišel na to, že svoboda sama o sobě nestačí, že kromě

svobody tu musí být také zodpovědnost. Svoboda bez zodpovědnosti přináší často zmatek, uvolnění mravů a může být i duchovnímu společenství na škodu. To je i mé porozumění podobenství o hřivnách. Tou důležitou hřivnou je právě zodpovědnost, která bdí nad péčí o lidské potřeby. A tuto zodpovědnost mají všichni členové našich správních sborů, ať místních i toho nejvyššího, který stojí v čele naší náboženské společnosti.

Byly doby, kdy se vedení naší náboženské společnosti zmocnili lidé chamtiví a nezodpovědní. Ta doba je naštěstí již za námi, ale neměli bychom zapomenout na chyby, kterých jsme se dopustili. Nikdy nesmíme připustit, aby se v našich obcích objevily nežádoucí tendence rozdělovat členy na unitáře a univerzalisty, jakoby se tyto dva pojmy vylučovaly. (Mnohokrát jsem připomínal, že v USA se organizace unitářů a univerzalistů spojily právě proto, že mají společné učení a cíle.)

Dlouhá léta od začátku 20. století byly unitářské církve a náboženské společnosti členy IARF (International Association for Religious Freedom – Mezinárodní společnost pro náboženskou svobodu, kterou založili unitáři, ale přijímali za členy i neunitářské náboženské organizace, které mají stejné nedogmatické učení jako unitáři, například Náboženská společnost Rissho-kosei-kai v Japonsku, která dokázala zorganizovat jeden z nejúspěšnějších kongresů IARF.)

I když unitáři zůstávají členy IARF, založili si svou vlastní celosvětovou organizaci, nazvanou ICUU (International Council of Unitarians and Universalists – Mezinárodní rada unitářů a univerzalistů) a to v Essexu, stát Massachusetts, USA. Našimi delegáty na této události byli tehdy manželé Starostovi. Mám za to, že ta spojka „a“ by neměla být pokládána za nejdůležitější, ale spíše jen za důkaz o tom, že tyto dvě náboženské organizace v USA se spojily.

Jako dlouholetý funkcionář NSČU, který se zúčastnil řady světových unitářských konferencí a kongresů, vím, že se mohou občas vyskytnout i problémy, ale problémy vytvářejí lidé a ti je mohou a musí také řešit a odstraňovat.

Ze zkušenosti vím, že v českém unitářství dlouho převaldaly důrazy vycházející z ideologie liberálního křesťanství, při čemž byly uznávány prvky biblického kriticizmu. Koncem minulého století se stále víc a více uplatňoval směr eklektistický, který přijímal některé modernější prvky buddhismu i jiných světových náboženských směrů při zachování základních pozitivních principů unitářství Čapkova a Hašplova zaměření.

Budoucnost unitářství podle mne nespočívá v dogmatizující individualizaci, nýbrž v rozumné harmonizaci pokrokových prvků v náboženství, které lze sladit jedině při důsledném zachování unitářských principů tolerance, porozumění a uvědomělé spolupráce. K tomu chci i nadále, pokud mé síly budou stačit, přispívat.

MORFICKÁ POLE

Než se budu zabývat teorií morfických polí, chci se zmínit o autorovi této teorie dr. Rupertu Sheldrakovi.

Je to anglický biochemik, který se již během studia v Cambridgi zabýval indickou filozofií a po promoci odešel do Indie. Rozhovory s hinduistickými učiteli mu pomáhaly nalézt odpovědi na mnohé problémy.

V roce 1981 vydal Sheldrake knihu Tvořivé universum. Jedni ji označili za ‚knihu nejvhodnější ke spálení‘, jiní jako ‚jeden z nejdůležitějších vědeckých výzkumů o povaze biologické a fyzikální skutečnosti‘. Rupert Sheldrake ve své práci zformuloval jeden z nejvýznamnějších přínosů k holistickému pojetí světa: „V každém organismu a kolem něho existuje morfogenetické pole, stejně jako v magnetu a kolem magnetu existuje pole magnetické.“

V tomto článku vycházím ze Sheldrakovy knihy Tao přírody. Sheldrake zde uvádí na str. 91 tři teorie života a přírody: vitalismus, mechanistickou teorii a holistickou neboli systémovou teorii.

Vitalismus omezil život na biologické organismy.

Mechanistická teorie považuje organismy za biologické ‚stroje‘ ovládané pouze přírodními zákony platnými v oblasti fyziky a chemie.

Holistická (systémová) teorie považuje celou přírodu za živou. Z tohoto pohledu jsou svou podstatou i krystaly, molekuly a atomy ‚živými organismy‘ a jak ukázala moderní fyzika jsou aktivními strukturami uvnitř fyzikálních polí.

Z této hypotézy vychází formulace ‚formativní příčinnosti‘, jejíž podstatou je (str. 102), „že samoregulující se systémy na všech úrovních složitosti – molekul, krystalů, buněk, organismů a také společenství organismů – jsou řízeny ‚morfickými polí‘. Jedním druhem morfických polí jsou ‚morfogenetická pole‘, která se týkají vývoje a udržování těl organismů. Způsob, jakým dřívější molekuly látek nebo organismů ovlivňují morfická pole současných subjektů, závisí na procesu ‚morfické rezonance‘. Je to vliv podobnosti v prostoru a čase. Morfická rezonance se nezeslabuje se vzdáleností. Neobsahuje přenos energie, ale informace!

Tato hypotéza se sice zdá kontroverzní, ale je experimentálně ověřená. Nové sloučeniny obecně těžko krystalizují. Někdy to trvá týdny i měsíce, než se krystaly v roztoku vytvoří. Když pak látka opět krystalizuje – a to kdekoli na světě – mají krystaly sklon vytvářet se mnohem snadněji. (Oblíbeným vysvětlením chemiků bývá, že jsou částičky krystalů přenášeny na těle nebo oblečení cestujících chemiků nebo rozfoukávány jako mikroskopické částice.)

Jde však o projev ‚formativní příčinnosti‘ v morfickém poli.

V oblasti biologické morfogeneze existuje již také důkaz z experimentů s ovocnou muškou, že se tyto mušky skutečně vyvíjejí s větší pravděpodobností abnormálně poté, co se to již jiným stalo.

Z tohoto pohledu živé organismy nedědí pouze geny, ale také morfická pole. Geny jsou předávány materiálně z předchůdců organismů a umožňují jim vytvářet patřičné druhy bílkovinných molekul.

Morfická pole jsou předávána nemateriálně morfickými rezonancemi a to nejen od přímých předchůdců, ale i od jiných členů daného druhu. Vyvíjející se organismus se naladí na morfické pole svého druhu a tak přebírá poznatky ze sdílené nebo kolektivní paměti.“

Jde tedy v podstatě o přenesení poznatků, s nimiž jsme se seznámili v přednášce o transpersonální psychologii, z oblasti tvora ‚homo sapiens‘ na veškeré organismy a dokonce i na neživou hmotu.

Dále hovoří Sheldrake o „tajemství instinktu, paměti a sociální organizace“ (str. 105 – volná citace): „Instinktivní chování má tentýž holistický, účelový charakter jako morfogeneze. Samička bahenní vosy staví podzemní hnízdo, vnitřní stěny pokryje bahnem a postaví dlouhou trubku s trychtýřem nad vchodem. Účelem je odpuzení parazitických vos, které se nemohou uchytit na hladkém vnitřku trychtýře. Vajíčka naklade vosa na konci hnízda a zásobí je paralyzovanými housenkami. Nakonec zalepí otvor na úrovni země bahnem, zničí pečlivě vytvořený trychtýř a rozptýlí zbytky. Vše udělá instinktivně, aniž by se to učila od jiných vos.

Instinkty jsou návyky chování druhů, závisejí na kolektivní podvědomé paměti, odvozené z morfických rezonancí.

Přijmeme-li některý z členů druhu nějaký nový druh chování, pak se ostatní členové druhu ‚učí‘ tutéž věc mnohem rychleji, dokonce bez jakýchkoli známých komunikačních prostředků. Naučí-li se laboratorní krysy nový trik v Americe, mají krysy v laboratořích kdekoli jinde sklon, naučit se jej rychleji. Existují experimentální důkazy tohoto jevu. (Např. japonský experiment s opicemi a bramborami.)

Mechanistické teorie paměti předpokládají, že paměť závisí jen na materiálních paměťových stopách uložených v nervovém systému. Hypotéza formativní příčinnosti naznačuje, že paměť je spíše závislá na morfických rezonancích, než na materiálních paměťových záznamech.

Individuální paměť a schopnosti učení jsou situovány na pozadí kolektivní paměti vrozené morfickými rezonancemi od předchozích členů druhu. Pokud jde o člověka, objevuje se tato koncepce v Jungově teorii ‚kolektivního nevědomí‘. Hypotéza morfické rezonance umožňuje vidět tento jev nejen u člověka, ale jako aspekt mnohem obecnějšího procesu, kterým jsou v přírodě návyky předávány dál.

Společenství termitů, mravenců, vos a včel mohou obsahovat tisíce i miliony jedinců. Mohou stavět velká propracovaná hnízda a nohou mít složitou dělbu pracovních činností. Z holistické perspektivy jsou jejich organizační principy vysvětlovány v neurčitých pojmech

jako ‚vlastnosti systémů‘ nebo ‚samo-organizující se prototypy informace‘. Měly by být považovány za morfická pole.

Organizace hmyzích kolonií má, kromě podivuhodné organizace, další ‚tajemné‘ rysy. Např. přírodovědec při výzkumu termitů zjistil, že jsou schopni opravit poškozené termitišťe přestavěním tunelů a oblouků tak, že pracují z obou stran trhliny, a setkávají se přesně uprostřed, i když jsou slepí. Nelze uniknout závěru, že někde existuje předem ‚vymyšlený‘ plán, který termity pouze plní...

Takový plán by mohl existovat v morfickém poli kolonie jako celku. V morfické rezonanci by mohla být obsažena kolektivní paměť všech podobných termitích kolonií v minulosti“

V další části knihy, kde se Sheldrake zabývá problematikou kosmického vývoje, říká (str. 115): „Přitažlivou stránkou moderní teorie je potvrzení tvořivosti Vesmíru. Tvořivý proces se objevil nejen tehdy dávno v mytické době jeho počátků. Od té doby pokračoval a stále pokračuje i dnes. Tato vize podporuje naše současné zaujetí pro inovace, změnu a vývoj. Můžeme tak zakoušet lidskou tvořivost jako součást kosmického tvořivého procesu.“

Tolik ke knize Ruperta Sheldraka. Zamysleme se ještě nad tím, co lze z jeho myšlenek aplikovat na dění v současné lidské společnosti. Uvažoval jsem o energeticko-informačních mikroklimatech. Z nich se tvoří energo-informační makroklima Země – morfogenetická pole (ono Jungovo a Grofovo, kolektivní nevědomí) – informační pole, v nichž se zakódovávají všechny naše myšlenky a činy, jež utvářejí jejich charakter, který pak zpětně ovlivňuje myšlení i jednání lidí.

Morfogenetické pole lidstva má kladné i záporné stránky. Kladné se projevují v nesmírném rozvoji vědění a zřejmě ovlivňují i rozsah schopností dětí, pro nás ‚starší‘ až nepochopitelný, zvládat počítače i ‚mailovat‘ na internetu. Záporné tkví v zamoření makroklimatu Země nejen negativními vlivy generovanými válkami, vraždami, utrpením lidí umírajících hladem, ale i závistí, nenávistí, prosazováním různých osobních, nacionálních, sektářských a jiných negativních názorů a zájmů, jakož i bezohlednou honbou za penězi a osobním prospěchem.

Zakončím citátem: „Lidstvo i planeta Země jsou na křižovatce dějin. Ještě nikdy nebylo tolik předpokladů k jejich harmonickému rozvoji – a současně jen málo schází k jejich pádu do totální zkázy!“

-
-
-

SKUPINOVÁ CVIČENÍ RELAXACE A KONCENTRACE

(dle autora Základů jógy Rammurti S. Mishry, M. A., M. D.)

Sedíme v pohodlné pozici (kdo neovládá padmásan a nevydrží v sedu na patách, může sedět na židli, ovšem bez toho že by se opíral zády, nohy pak spočívají chodidly na zemi, ruce jsou volně položeny na kolenou).

Zavřeme oči a představujeme si, že vedeme svou mysl ze tmy do světla. Vedeme svou mysl z bytí nižšího do bytí vyššího. Vedeme svou mysl od smrti, nemocí a utrpení k nesmrtelnosti. Vedeme svou mysl od života neskutečného do života skutečného.

Uvolňujeme celé tělo. Opakujeme si v duchu: Uvolňuji celé své tělo – celé mé tělo se uvolňuje. Opakujeme několikrát, nejméně třikrát.

Vycitujeme tep svého srdce v každé části svého těla. Vycitujeme pozorně pulsaci ve své hrudi, vdechujeme a zadržujeme dech – několikrát nenásilně.

S každým vdechem se celé naše tělo magnetizuje, všechny údy se uvolňují a mysl se probouzí. Po zadržení dechu vydechujeme. To opakujeme několikrát, až pocítujeme že celé tělo je uvolněné, zmagnetizované a naplněné elektromagnetickou pulsací. Ohromný oceán magnetismu nás obklopuje a vtahuje do vesmírného univerzálního magnetismu... jeho síla vzrůstá, ztrácíte vědomí svého tělesného bytí a ztotožňujete se s Podstatou Veškerenstva, s Nejvyšším Vědomím, pocítujete v sobě celý vesmír. Dříve jste kladli důraz na své tělesné pocity, nyní však pocítujete jednotu s celým vesmírem.

Jste naplnění nesmírným blahem. Radujete se ze svého skutečného Života, ze svého Bytí, ze své existence, jejíž podstata je zároveň podstatou Boží. Toto ještě zesílíte společným recitováním božského slova ÓM a Šanti Óm!

Nechť všechny bytosti, se kterými se setkáte, jsou osvobozeny od nemocí a utrpení, necht' všichni jsou zdraví a šťastni.

Říkejte si v duchu: Netoužím po bohatství, ale toužím po štěstí pro všechny bytosti. Necht' všechny bytosti, se kterými se setkám, jsou osvobozeni od nemocí a utrpení a žijí šťastně.

Nechť jsem dost silný(á) a uvědomělý(á), abych toto nejvyšší duchovní poznání mohl(a) šířit ve svém okolí, aby co nejvíce lidí bylo osvobozeno od utrpení a od bolestí, způsobované lidskou nevědomostí a zejména lidským sobectvím.

Nechť sobectví a lidská pýcha ustupují z našeho společenství, ve kterém chceme pěstovat pozitivní víru, která má moc ochraňovat ty, kteří ji uplatňují ve svém životě. Kéž se tak stane.

ÓM-ŠANTI-ÓM!

*Inspirován dílem Rammurti S. Mishrou, MA., MD. pro meditační kroužek obce unitářů
v Brně připravil rev. Miloš Mikota.*

UVAŽOVÁNÍ O HŘIVNÁCH

O hřivnách se hovoří v jednom biblickém podobenství a týká se správného využívání darovaných prostředků. Ten příběh je pro čtenáře bible asi známý, ale je každému známo, co tím vlastně chtěl Ježíš říci? Při zběžném přečtení by se mohlo zdát, že mluví pouze o lidské pohodlnosti a lenosti. Případně o nevyužívání prostředků jako takových. Ale myslím si, že Ježíš naráží na daleko hlubší a důležitější věc. Za krále si zkusme dosadit Boha. Bůh také dává určitý dar, i když je zcela nehmotný a neviditelný.

Člověk dostal do vínku svou mysl a chce se zabývat otázkou, jak využívá tohoto daru a jak na něj vůbec nahlíží. Je si vůbec vědom, že by mysl mohla být darem? Tak tedy - využíváme svou mysl dobře a správně? Nebo je tou příslovečnou zakopávanou a tudíž nesprávně využívanou hřivnou? Kdo je pánem a kdo sluhou? Vládne nám mysl, je naše mysl zcela mimo naši kontrolu, nebo jsme to skutečně my, kdo ovládáme svou mysl? Je to otázka přímo do pranice! A dá se předpokládat, že bohužel většina lidí nevyužívá svou mysl správně.

Podle čeho tak soudím? Podle okřídlené prűpovídky, že myšlení bolí. Asi každý z nás ji slýchával ve školních lavicích. K myšlení, tedy k řízenému myšlení se musíme nutit. Ke studiu čehokoliv je potřeba myšlení, neboť bez myšlení neobjevíme důležité souvislosti! Platí to i o studiu filozofie. Nemáme-li k filozofii žádný vztah, půjde nám studium jako psovi pastva.

Proč bychom ale měli něco studovat, když je tak příjemné oddat se nicnedělání, alespoň po namáhavé šichtě v dílně či kanceláři. A jsme u toho – mysl, svůj intelekt využíváme k vydělávání peněz, případně k uspokojování svých potřeb v koníčcích a zájmech. K čemu potřebujeme nějakou filozofii? Málokomu dochází jedno – že filozofie (náboženství, mystika, jóga) je důležitá ke šťastnému žití.

Jestliže se oddáváme sladkému nicnedělání, má i naše mysl „volno“ a nedá se hovořit o nějaké kontrole, nedá se hovořit o nějaké koncentraci, o nějakém správném využívání. Mysl je pak pánem. Když je mysl pánem, musíme být zákonitě jejím otrokem. Musíme být v jejím vleku. Mysl si přede neužitečné myšlenky a představy. Nejen neužitečné, mnohdy zhoubné. Zhoubné nejen pro toho, kdo se zabývá takovými myšlenkami, ale i pro jeho okolí. Jestliže někdo podléhá představám, že je smolař, že je nešika, že je prostě k ničemu, že je zbytečný, jedná se o destruktivní myšlenky, zhoubné nejen pro dotyčného jedince, ale i pro jeho okolí.

Mysl může být tvůrčí a tvořivá, ale k tomu je potřeba ji úsilím přivést, nebo může zůstat nevyužívaná – tudíž je v tom příměru právě tou zakopanou hřivnou. Mysl může být zdrojem jak požehnaní a dobra, tak ale i bídy a utrpení. Záleží na tom, jak se s ní zachází a jakým myšlenkám a představám se ponechává prostor. Dobré myšlenky budou přinášet dobro, negativní myšlenky budou zdrojem utrpení. Co může přinášet nenávisť, zášť, strach, pochybnosti,...? Jde tedy o žádoucí změnu zaběhaného způsobu myšlení a cítění,

neboť na co myslíme, na co se soustředíme, čemu věříme, na co se zaměřujeme, čemu dáváme ve své mysli prostor - to narůstá, sílí, a to - byť nechtěně - ale přesto posilujeme!

O hřivnách se však dá uvažovat i v jiných souvislostech. Jedna alespoň trochu probuzená mysl je dobrá, ale lepší jsou dvě! A ještě lepší by bylo, když by takovéto dvě mysli mohly spolupracovat. Synergie neznamená totiž součet, ale násobení! O spolupráci se mnoho mluví, bohužel jen mluví. Nevytváří se žádný prostor pro ni. Spíše můžeme být svědky rozdělování a vydělování.

Hřivnou ovšem může být také to, co jen tak leží někde na ulici bez povšimnutí a bez užítku, ačkoliv existuje možnost využití. To je otázkou dobrého nápadu. Dobrý nápad nevyklíčí, pokud člověk stále jen slyší – to nejde, to není možné, to nám nikdo nedovolí, na to nejsou peníze, to náboženská společnost nesmí! Předně záleží na tom, jak se s daným potenciálem hospodaří.

Tak jsem vyslechl argument – nelze něco vydávat, když nemáme peníze na zaplacení autorských práv, a vůbec – nakladatelství krachují. Zajisté krachují, ale asi vznikají i nová. Slyšel jsem mnohokrát opakovaně argument – církve nesmějí podnikat. Ona to sice není pravda, ale spíše se tím má udržet status quo.

Je pak smutné, když knihu našeho bývalého člena a kazatele ing. Jiřího Elgera Tajemství mysli vydal Santal – nakladatelství Střediska jógy Králův Háj v Liberci a ne Unitária. Hřivny z našeho dvorku nám sbírají jiní. Proč bychom nemohli publikovat třeba R. W. Emersona? Kdo vůbec ví, že to byl unitář? Znovu vydaná knížka N. F. Čapka Tvoření nálady by mohla směle konkurovat... Ne konkurovat, ale podporovat! Podporovat myšlenky třebas z knížky L. L. Hay Miluj svůj život, která vyšla v Česku minimálně ve třech vydáních.

Dobrý manažer by měl vyhledávat a podporovat talenty a přirozené schopnosti lidí ve vlastním týmu. Především v lidech je obrovský potenciál pro společnost, ať už to bereme v tom užším významu, jako třeba NSČU, ale i v tom širším, neboť NSČU by měla široce zasahovat i ovlivňovat českou i mezinárodní společnost. Neměli bychom pouze natahovat ruce, ale také něco nabízet. Zatím se o nás ví jen díky sporům hojně ventilovanými před několika lety znesvářenými stranami v tisku. I dnes stačí k vydělování některých členů označit je za příznivce minulého vedení. Legrační pak je, pokud jde o mne, že jsem neměl příležitost ani se Strejčkem, ani s Doležalem ztratit jediné slovo.

Unitária by ovšem měla být otevřená každému, kdo chce přispět svými schopnostmi. Tak třebas Jaromír Pokorný je profesí stavař a mohl by nám být nápomocný při výběru a úpravě jiných (levnějších) prostor v Brně, ať už pronajímaných nebo případně i vlastních. Pro využití jeho schopností bude však potřeba, aby přestal být vnímán svým okolím nadále jen jako škůdce, nebo možný škůdce.

Nedávno mi byl předložen panem Kloudem inzerát, že rádio Proglas hledá noční vrátné. Zajisté i já si mohu přivydělávat úklidem jako uklízečka, sběrem papíru nebo obdobnou nekvalifikovanou činností. Konec konců jsem už jako strážný a vrátný pracoval, ale myslím si, že bych mohl přeci jen být užitečnější a prospěšnější při práci na zcela jiné úrovni pro

naši obec, NSČU, širší společnost, když bych nemusel stále na prvním místě uvažovat o existenčních záležitostech.

Josef Hepp

MODLITBA VOLTAIROVA

**K Tobě se obracím se svou prosbou,
Bože všech bytostí, všech světů a všech dob.**

**Ty jsi nám dal srdce nikoli proto, abychom se nenáviděli,
a ruce nikoli proto, abychom se navzájem rdousili.**

**Dej, ať ony nepatrné rozdíly
v šatech zakrývajících naše křehká těla,
v našich nedokonalých jazycích,
v našich směšných návycích,
v našich nedokonalých zákonech,
v našich bezvýznamných názorech,**

**dej, ať všechny tyto nepatrné rozdíly,
které nám připadají tak obrovské
a které jsou před Tebou tak nicotné,**

**dej, ať se nestanou podnětem k nenávisti
a k pronásledování.**

**Dej, ať si lidé hnusí a uvrhnou do klatby každé tyranství
nad dušemi
stejně jako loupež a násilí,**

dej ať k sobě nechováme zášť

**a abychom se navzájem neodrásali,
nýbrž abychom využívali své existence tak,
že v tisíci jazycích,
ale v jediném pocitu budeme chváliti
Tvou dobrotu, která nám darovala krátký okamžik,
jejž nazýváme
životem!**

VÍRA V REINKARNACI

ANEB DARWINOVÉ STAROVĚKU?

Odkud se vzala a jak je stará víra ve znovuzrokování? Těžko odpovědět. převzali jsme ji od nejstarších národů a ti, jak se zdá, ji zdělili od lidu ještě staršího, který dávno zmizel v propadlišti dějin a po kterém nezůstaly asi žádné památky. A pokud snad nějaké zůstaly, přičítají se národům mladším. Kořeny této víry sahají totiž až do bájně Atlantidy, o níž se nám dochovaly jen zkazky a poněkud určitější záznamy Platónovy.

Staří Chaldejci (a také Sumerové), žijící v biblické Babylónii, znali již před několika tisíci lety nauku o znovuzrokování čili o REINKARNACI. Učili, že lidská duše se stále vyvíjí k dokonalosti, když byla již dříve proběhala celou řadou vtělení v přírodě, než vstoupila do lidského těla. Nebyli to snad svým způsobem „Darwinové starověku“, protože věřili ve vývoj duchovní stránky člověka?

Staroegyptští kněží, zasvěcující nového žáka, takto mu připomínali reinkarnaci: „Ó duše nevědomá, ozbroj se svící tajemství a v noci pozemské najdeš zářivou hvězdu svoji, svou ‚nebeskou duši‘. Jdi za ní, božskou vůdkyní, za svým géniem, má klíč tvých minulých i budoucích životů.“

„V pozemské noci najdeš svoji DUŠI NEBESKOU!“ To jest ono božské JÁ, to je onen bůh, který sídlí skryt v každém z nás!

Po řadě přísných a tvrdých zkoušek, jimž byl žák podrobován, přicházel k němu stín ženy se svítkem papyru, na kterém bylo napsáno: „Jsem tvoje neviditelná sestra, jsem tvoje božská DUŠE a tato kniha je knihou tvého života. Obsahuje stránky popsané tvými

dřívějšími životy a čisté stránky pro tvé životy příští. Přejde den, kdy je před tebou rozvinu. Nyní mne znáš. Zavolej mne a přijdu.“

Jak píše Marius Fontane v knize Les Egyptiens, učili Egypťané, že život lidský je jen epizodou a přejde podobně slunečnímu dnu, který se zase na druhý den vrací. Člověk se podle nich skládá z inteligence „KHOU“ a hmoty „KHAT“. Inteligence je světelná a halí se v tělo, do duševní substance „BA“. Zvířata mají také duši „BA“, ale bez inteligence „KHOU“. Život je dech a když se dech vtáhne do „BA“, člověk umírá, ale „BA“ zůstává.

Egyptské tajné nauky a víra ve znovuzrození se rozšířily i do zemí helénistických a ovlivnily PYTHAGORA, PLATÓN, SÓKRATA aj. Zda jimi byli ovlivněni i Hebrejci, snad přes MOJŽÍŠE, nebo zda měli na ně větší vliv Babyloňané, lze těžko říci. Ale z obou směrů přicházela určitá víra v reinkarnaci.

Dalším sídlem a pramenem víry v reinkarnaci je ASIE, a to hlavně stará INDIE. Je pravděpodobné, že obě země, INDIE a EGYPT, obdržely své reinkarnační nauky ze stejného pramene – z ATLANTIDY.

(I když Atlantida není dosud věrohodně vědecky prokázána, je možno teoreticky usuzovat na nějakou starší lidskou kulturu, než všechny ostatní nám známé a nemusel nutně kvést jenom na ostrově v Atlantickém oceánu, ale mohla být docela dobře rozprostřena po celé tehdejší zemi.)

Nejstarší indické písemné doklady o reinkarnaci jsou VÉDY, pozdější o něco pak UPANIŠADY. Tyto poslední rozeznávají 3 druhy lidí a 3 druhy posmrtných osudů:

- 1/ Lidé sobečtí a hmotářští nepochopili a ani nepřijali paprsek světla. Ti se vtělují záhy po smrti, aby si napravili svou karmu.
- 2/ Lidé zbožní, naplnění touhou po božském, ale ovládaní dosud lidskými vášněmi. Odcházejí do rajských radovánek, podobní květině, která se na zemi zazelenala a jejíž nádherný květ je jim odměnou.
- 3/ Třetím druhem lidí jsou ti, kteří v sobě uskutečnili božství a ti se již na zem nevracejí, ale stoupají do vyšších sfér.

O znovuzrození mluví i Bhagavadgíta. Z indického prostředí náboženského vyšel v 6. století př. n. l. BUDDHISMUS, v jehož učení se také objevuje princip reinkarnace, ale zároveň i snaha vymanit se z toho kruhu neustálého znovuzrození, přinášejícího utrpení a bol.

Také různé národy v Evropě předkřesťanské znali reinkarnaci. Tak např. Gaius Julius Caesar ve svých pamětech O válce galské píše, že Gallové (jejich potomci jsou Francouzi), sídlící v nynější Francii, věřili, že duše smrtí nezanikají, ale přecházejí do jiných těl. Přirozeně i ve starém Římě bylo dosti stoupců putování duší, mezi nimiž byl i vynikající řečník CICERON.

Také keltští kněží, druidové, věřili ve znovutělování duše.

V PALESTINĚ, kolébce křesťanství, byla nauka reinkarnační dobře známa. Židovský TALMUD praví, že duše ABELOVA se vtělila do SETHA a pak do MOJŽÍŠE. Kniha ZOHAR, nejvýznačnější kniha kabalistická, připisovaná rabbimu ŠIMONU BEN JOCHJOVI, žijícímu v 1. století n. l., zaznamenávající starou tradici, tvrdí, že všechny DUŠE jsou podrobeny zkoušce stěhování duší. „Lidé neznají zákony Nejvyššího. Když nejsou podmínky (tj. osvětlení duše) splněny v jedné existenci, musí se duše znovu vtělit, až dojdou takového stupně, který jim umožní vzestup k Bohu.“

Kniha ZOHAR mluví o tom, že všechno na světě má svoji duši, že duše kvalitativně rostou, aby se jednou mohly přiblížit Duši všech duší, k BOHU.

V takovéto prostředí světového názoru na posmrtný a budoucí život přichází Mistr Nazaretský. Víra v reinkarnaci byla značně rozšířena a věřili v ní nejen Esejci (Esénští), o nichž se tvrdí, že z jejich středu vyšel i Ježíš, i Jan Křtitel i rodiče obou, ale i farizeové, v jejich učilištích získal své vzdělání apoštol Pavel. Není divu, že i první křesťané věřili v reinkarnaci a věřili v ni i někteří významní církevní Otcové „PATRES“.

Mistr Nazaretský se o ní zmiňuje podle evangelií při několika příležitostech. Mluvě k apoštolům o Janu Křtiteli, řekl doslova: „Pravím vám, není většího proroka mezi syny zrozenými z ženy nad Jana Křtitele... chcete-li však vědět, on sám je ELIÁŠ, který má přijít. Kdo má uši, slyš!“ (Mt 11, 11 - 15)

J. Plotěná

Válka a mír – Einstein, Freud a OSN

V korespondenci se Sigmundem Freudem (později vydané pod názvem „Proč válka?“) se Albert Einstein zamýšlel, podobně jako Erich Fromm, nad charakterem a psychickým stavem lidí, kteří jsou zodpovědní za různé válečné konflikty. Všichni zmínění se shodují v tom, že války zapříčiňují lidé morbidní, chtiví zisku a moci, postrádající pravou lidskou vůli a cítění.

Einstein se domníval, že mají ve své vůli a cítění „temná místa“. Otázal se Freuda, jak by to psychologicky popsal a zda jsou takové tendence (jako např. nekrofilie a válkychtivost) z hlediska psychoanalýzy vyléčitelné. Freudova odpověď byla (podle A. C. Frenche) dlouhá, ale pesimistická. Shodl se však s Einsteinem v tom, že jediným praktickým řešením k odstranění válek by byla účinná nadnárodní organizace. Pro zajímavost uvádím podstatnou část Einsteinova dopisu Freudovi:

„Vážený pane Freude! Je obdivuhodné, jak ve Vás touha po poznání pravdy přemohla všechny jiné touhy. Ukazujete s neodolatelnou jasností, jak nerozlučně jsou v lidské duši spojeny bojové a ničivé instinkty s instinkty lásky kladně životními. Avšak z Vašich

poutavých výkladů zároveň září hluboká touha po velikém úsilí vnitřního i vnějšího osvobození člověka od války. K této veliké touze hlásili se všichni ti, kteří byli uctíváni daleko nad svou dobu a svůj národ jako vůdcové v duchovní a mravní oblasti. Tu vládne jednota od Ježíše až po Goetha a Kanta. Jsem přesvědčen, že vynikající lidé, kteří – třeba i v menším okruhu – stali se svou činností vůdčími osobnostmi, převážnou většinou vyznávají též ideál míru! Na politický vývoj však mají malý vliv. Skoro se zdá, jako by tento obor, tak důležitý pro osudy národů, musil být vydán na pospas bezuzdnosti a neodpovědnosti.

Nemyslíte, že by se to dalo změnit, kdyby bylo možné utvořit volné sdružení osob, které by svou dosavadní činností a svým působením poskytovaly záruku svých schopností a ryzostí svých záměrů? Toto společenství mezinárodní povahy, jehož členové by museli stálou výměnou myšlenek být ve styku – by mohlo... nabýti významného a blahodárného mravního vlivu na řešení politických otázek.

Považuji takový pokus přímo za nevyhnutelnou povinnost. Kdyby bylo možno vytvořit takovou duchovní pospolitost, musela by se jistě pokusit zmobilizovat náboženské organizace do boje proti válce.“

Miloš Mikota

STŘÍPKY ZRCADLA PRAVDY

Co je demokracie? Demokracie – to je vláda všeho lidu pro všechny lid, a samozřejmě je vládou dle zásad věčné spravedlnosti a abych to zkrátil, budu to nazývat ideou svobody.

Theodore Parker

To, co změní svět, nejsou naši politici, ale naše milující srdce!

Radost, založená v životním ideálu, je ovocným stromem s hlubokými kořeny, který nese vždy čerstvé ovoce a stále svoji sílu z kořenů obnovuje.

N. F. Čapek

